

ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN

PHẠM MẠNH TRÁNG

ĐẢNG BỘ THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH LÃNH ĐẠO
PHONG TRÀO TOÀN DÂN BẢO VỆ AN NINH TỔ QUỐC
(2005-2015)

Chuyên ngành : Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam
Mã số : 62. 22. 56. 01

TÓM TẮT LUẬN ÁN TIẾN SĨ LỊCH SỬ

Hà Nội – 2020

Công trình được hoàn thành tại: Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn – Đại học Quốc gia Hà Nội

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS Trần Kim Đình

Phản biện:

Phản biện:

Phản biện:

Luận án sẽ được bảo vệ trước hội đồng cấp Đại học Quốc gia
chấm luận án tiến sĩ họp tại:.....
vào hồi giờ ngày tháng năm ...

Có thể tìm hiểu luận án tại:

- Thư viện Quốc gia Việt Nam

- Trung tâm thông tin – Thư viện, Đại học Quốc gia Hà Nội

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài luận án

Trong suốt quá trình lịch sử phát triển của đất nước, nhân dân Việt Nam đã đóng vai trò vô cùng quan trọng trong công cuộc dựng nước và giữ nước. Sức mạnh tổng hợp của nhân dân, sức mạnh đại đoàn kết toàn dân trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc đã đã được lịch sử ghi nhận, được các triều đại phong kiến trước đây phát huy. Những năm tháng tiến hành đấu tranh giành, giữ chính quyền và chiến tranh giải phóng Tổ quốc cũng như xây dựng đất nước trong thời bình, Đảng, Nhà nước Việt Nam luôn coi việc dựa vào dân, đoàn kết toàn nhân dân, huy động nhân dân vào công việc chung là vấn đề chiến lược mang tính sống còn.

Trên quan điểm: “Cách mạng là sự nghiệp của nhân dân, vì nhân dân và do nhân dân” [154, tr. 70] và nhận thức rõ đặc điểm, của cuộc đấu tranh bảo vệ ANTQ là diễn ra trên diện rộng, khắp mọi địa bàn, mọi lĩnh vực, là cuộc chiến đấu thường xuyên, hết sức lâu dài, gay go, quyết liệt, phức tạp, Đảng Cộng sản Việt Nam đã đề ra nhiều chủ trương, chính sách để vận động, đoàn kết nhân dân, xây dựng thế trận toàn dân bảo vệ an ninh trật tự.

Thành phố Hồ Chí Minh là một trong những thành phố lớn nhất Việt Nam, là trung tâm kinh tế - tài chính, thương mại- dịch vụ của cả nước. Thành phố đang phát triển năng động với dân số đông đúc, không ngừng tăng cao. Thành phố Hồ Chí Minh cũng là điểm du lịch hấp dẫn, thu hút khách du lịch từ bốn phương. Nơi đây, diễn ra các hoạt động kinh tế - tài chính, thương mại một cách sôi động, thu hút nhiều nhà đầu tư nước ngoài ngoài. Với những đặc điểm đó, thành phố Hồ Chí Minh cũng là địa bàn hết sức phức tạp với rất nhiều vấn đề liên quan đến trật tự an toàn xã hội.

Nắm bắt tình hình và đặc điểm của Thành phố, nhiều năm qua, Đảng bộ thành phố Hồ Chí Minh đã rất chú trọng công tác bảo vệ an ninh, trật tự trên địa bàn. Quán triệt chủ trương, đường lối về bảo vệ ANTQ của Đảng vào điều kiện thực tiễn của địa phương, Đảng bộ

thành phố Hồ Chí Minh đã đưa ra nhiều biện pháp, giải pháp về bảo đảm an ninh chính trị, trật tự, an toàn xã hội, mà một trong những mũi nhọn là lãnh đạo phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ. Nhờ những nỗ lực và cố gắng đó, phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ của Thành phố đã đạt không ít thành tựu, góp phần giữ vững ổn định chính trị, đảm bảo trật tự, an toàn xã hội, đóng góp tích cực trong việc thực hiện nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội của Thành phố. Tuy nhiên, cần phải thừa nhận rằng, dù đã rất cố gắng và huy động cả hệ thống chính trị vào việc đẩy mạnh phong trào này, song phong trào vẫn không tránh khỏi những tồn tại hạn chế nhất định, chưa thực sự phát triển tương xứng với tiềm năng hiện có. Để tiếp tục đẩy mạnh phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ phát triển mạnh mẽ, đạt hiệu quả cao, thực sự có những đóng góp xứng tầm, đáp ứng yêu cầu về an ninh trật tự của Thành phố, cần có những tổng kết một cách hệ thống, toàn diện về phong trào này và chủ thể lãnh đạo của nó là các chủ trương, biện pháp, giải pháp của Đảng bộ Thành phố đề ra ở những giai đoạn trước đây; từ đó, đúc rút kinh nghiệm phục vụ hiện tại.

Xuất phát từ những lý do trên, tôi mạnh dạn chọn vấn đề: *“Đảng bộ thành phố Hồ Chí Minh lãnh đạo phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc (2005-2015)”* để làm đề tài luận án khoa học lịch sử, chuyên ngành Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam.

2. Mục đích, nhiệm vụ nghiên cứu

2.1. Mục đích nghiên cứu

Làm rõ hoạt động lãnh đạo của Đảng bộ thành phố Hồ Chí Minh đối với phong trào Toàn dân bảo vệ ANTQ từ năm 2005 đến năm 2015; đúc rút một số kinh nghiệm có giá trị khoa học và thực tiễn.

2.2. Nhiệm vụ nghiên cứu

- Tổng quan các công trình khoa học có liên quan đến đề tài; chỉ ra những thành tựu nghiên cứu và nêu lên những vấn đề luận án tập trung giải quyết.

- Phân tích những yếu tố tác động đến sự lãnh đạo của Đảng bộ thành phố Hồ Chí Minh đối với phong trào Toàn dân bảo vệ ANTQ từ năm 2005 đến năm 2015.

- Làm rõ chủ trương và sự chỉ đạo của Đảng bộ thành phố Hồ Chí Minh đối với phong trào Toàn dân bảo vệ ANTQ những năm 2005 - 2015.

- Nêu lên những ưu điểm, hạn chế và nguyên nhân hạn chế trong sự lãnh đạo của Đảng bộ thành phố đối với phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ những năm 2005-2015; trên cơ sở đó, đúc rút một số kinh nghiệm có giá trị khoa học và thực tiễn.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

3.1. Đối tượng nghiên cứu

Đối tượng nghiên cứu của luận án là hoạt động lãnh đạo của Đảng bộ thành phố Hồ Chí Minh (bao gồm chủ trương và sự chỉ đạo thực hiện) đối với phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ giai đoạn 2005 - 2015.

3.2. Phạm vi nghiên cứu

Về không gian: Trên địa bàn thành phố Hồ Chí Minh, song để có cái nhìn so sánh, phạm vi nghiên cứu được mở rộng ra một số tỉnh thành thuộc khu vực Đông Nam Bộ

Về thời gian: Luận án chọn mốc bắt đầu nghiên cứu là năm 2005 vì từ năm này, công tác xây dựng đoàn kết toàn dân vào bảo vệ ANTQ được chính thức luật hóa, cụ thể là, Thủ tướng Chính phủ ban hành Quyết định số 521/2005/QĐ-TTg ngày 13 tháng 6 năm 2005 về lấy ngày 19 tháng 8 hàng năm là “Ngày hội toàn dân bảo vệ ANTQ”; Quốc hội nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam thông qua Luật CAND tại kỳ họp thứ 8 (Khóa XI) ngày 22 tháng 9 năm 2005 trong đó quy định tại điều 11, lấy ngày 19 tháng 8 hàng năm là ngày truyền thống của CAND và là ngày hội “Toàn dân bảo vệ ANTQ”; từ đó, Bộ trưởng Bộ Công an ban hành Công văn số 756/BCA/X11 ngày 02 tháng 5 năm 2007 quyết định đổi tên “Phong trào quần chúng bảo vệ ANTQ” thành “Phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ”; đồng thời, đây

cũng là năm diễn ra Đại hội đại biểu Đảng bộ thành phố Hồ Chí Minh lần thứ VIII (2005) và tại Đại hội này, quan điểm “Làm tốt công tác vận động nhân dân,...; xây dựng nền tảng chính trị vững chắc cho quốc phòng và an ninh” được khẳng định. Mốc kết thúc nghiên cứu của luận án là năm 2015 - tổng kết 10 năm thực hiện Quyết định số 521/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ về “Ngày hội toàn dân bảo vệ ANTQ” (19/8/2005-19/8/2015), sau hai nhiệm kỳ Đảng bộ thành phố Hồ Chí Minh lãnh đạo thực hiện nghị quyết Đại hội lần VIII (nhiệm kỳ 2005-2010) và thứ IX (nhiệm kỳ 2010-2015), trong đó có những nội dung về đảm bảo an ninh và trật tự an toàn xã hội, xây dựng phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ.

4. Phương pháp luận và phương pháp nghiên cứu luận án

4.1. Phương pháp luận

Luận án được nghiên cứu dựa trên phương pháp luận của chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh; quan điểm, đường lối của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước về an ninh, trật tự và bảo vệ ANTQ.

4.2. Phương pháp nghiên cứu

Luận án sử dụng các phương pháp nghiên cứu chuyên ngành như phương pháp lịch sử, phương pháp lôgic và logic-lịch sử. Ngoài ra, các phương pháp như phương pháp phân tích, tổng hợp; so sánh, đối chiếu, thống kê, phương pháp điều tra xã hội học, phương pháp chuyên gia... cũng được sử dụng phù hợp với việc giải quyết các nội dung nghiên cứu cụ thể của luận án.

5. Nguồn tài liệu

- Các tác phẩm kinh điển của chủ nghĩa Mác-Lênin và Hồ Chí Minh về an ninh, về trật tự an toàn xã hội, về bảo vệ ANTQ là nguồn tài liệu có tính cơ sở lý luận của luận án.

- Các văn kiện, nghị quyết, chỉ thị, thông tư,... của Đảng; chính phủ, của Đảng bộ thành phố Hồ Chí Minh, các cấp chính quyền Thành phố về kinh tế - xã hội, an ninh quốc gia, về trật tự an

toàn xã hội, về phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ ... là những tài liệu gốc của luận án.

- Các công trình nghiên cứu khoa học, các sách, báo về hoặc có liên quan đến an ninh quốc gia, về trật tự an toàn xã hội, về phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ do các cá nhân, các cơ quan nghiên cứu uy tín đã công bố... là nguồn tư liệu tham khảo quan trọng của luận án.

- Một số tài liệu khác như tài liệu thống kê của Tổng cục thống kê Nhà nước và của thành phố Hồ Chí Minh được sử dụng để làm rõ một số nội dung có liên quan trong luận án.

6. Đóng góp về mặt khoa học của Luận án

6.1. Về tư liệu

- Khai thác khối lượng tư liệu khá phong phú, đa dạng và đáng tin cậy về chủ trương, đường lối và quá trình chỉ đạo thực hiện của thành phố Hồ Chí Minh trong lãnh đạo bảo vệ an ninh trật tự và phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ từ năm 2005 đến năm 2015.

- Nguồn tài liệu tham khảo, phụ lục của luận án có thể đóng góp cho việc nghiên cứu một số vấn đề thuộc về hoặc có liên quan đến lịch sử Đảng bộ thành phố Hồ Chí Minh, lịch sử bảo vệ ANTQ nói chung, ở địa bàn thành phố Hồ Chí Minh nói riêng.

6.2. Về nội dung khoa học

- Sự mô tả, phục dựng tương đối đầy đủ, khách quan góp bức tranh lịch sử về sự lãnh đạo của Đảng bộ thành phố Hồ Chí Minh đối với Phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ từ năm 2005 đến năm 2015 đã góp phần làm phong phú hơn những tri thức lịch sử về lịch sử Đảng bộ Thành phố, lịch sử phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ của Thành phố những năm 2005 – 2015.

- Những kinh nghiệm lịch sử được đúc rút từ quá trình thành phố Hồ Chí Minh lãnh đạo phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ từ năm 2005 đến năm 2015 có thể vận dụng vào công cuộc bảo vệ an ninh trật tự, an toàn xã hội của bản thân Thành phố, của cả nước và của các địa phương khác trong cả nước.

- Những kết quả nghiên cứu của luận án có thể sử dụng làm tài liệu giáo dục truyền thống cho thế hệ trẻ thành phố Hồ Chí Minh, hoặc làm tư liệu tham khảo cho các cơ quan, cá nhân nghiên cứu, giảng dạy về các chuyên ngành lịch sử Đảng, lịch sử Đảng bộ địa phương, lịch sử Công an nhân dân....

7. Kết cấu của luận án

Ngoài phần Mở đầu, Kết luận, Phụ lục và Danh mục tài liệu tham khảo, luận án được bố cục thành 4 chương.

Chương 1. Tổng quan tình hình nghiên cứu liên quan đến đề tài luận án

Chương 2. Chủ trương và sự chỉ đạo của Đảng bộ thành phố Hồ Chí Minh đối với phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc (2005-2010)

Chương 3. Sự lãnh đạo của Đảng bộ thành phố Hồ Chí Minh đối với phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc (2011-2015)

Chương 4. Nhận xét và kinh nghiệm

Chương 1

TỔNG QUAN TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI LUẬN ÁN

1.1. Các công trình nghiên cứu liên quan đến đề tài luận án

1.1.1. Nhóm công trình nghiên cứu về bảo vệ an ninh Tổ quốc và Phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc ở Việt Nam

1.1.2. Nhóm các công trình nghiên cứu sự lãnh đạo của Đảng và Đảng bộ thành phố Hồ Chí Minh đối với phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc

1.2. Kết quả nghiên cứu và những vấn đề luận án tập trung giải quyết

1.2.1. Kết quả nghiên cứu

1.2.1.1 Về nội dung khoa học

Một là, những công trình nghiên cứu nêu trên đã góp phần làm rõ vai trò, vị trí quyết định của phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ trong việc bảo vệ ANQG và TTATXH. Phần lớn các công trình đã phục dựng được diện mạo của phong trào này ở trên cả nước nói chung, trên một số địa bàn cụ thể nói riêng, trong đó có thành phố Hồ Chí Minh.

Hai là, một số công trình nghiên cứu sâu về các yếu tố thuộc về nội dung của phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ nói chung, ở thành phố Hồ Chí Minh nói riêng, như công tác vận động, huy động quần chúng, xây dựng lực lượng công an trong sạch vững mạnh làm nòng cốt, xây dựng các mô hình điển hình trong phong trào... Trong quá trình phục dựng hiện thực lịch sử của phong trào, các tác giả bước đầu đã đề cập đến hoặc làm rõ một số khía cạnh trong hoạt động lãnh đạo của Đảng bộ thành phố Hồ Chí Minh và của Đảng bộ Công an Thành phố đối với phong trào.

Ba là, các công trình nghiên cứu về phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ ở thành phố Hồ Chí Minh đã chỉ ra những thành tựu to lớn, tính hiệu quả của phong trào. Một số công trình đã đưa ra những đề xuất cụ thể nhằm phát huy một cách tối đa vai trò của phong trào đối với thực hiện nhiệm vụ bảo vệ ANTQ. Một số tác giả bước đầu đã đưa ra những kinh nghiệm nhằm thúc đẩy phong trào phát triển cả về quy mô lẫn chất lượng; nhiều kinh nghiệm sát thực tiễn, có giá trị tham khảo và vận dụng cao.

Bốn là, mặc dù các nhà nghiên cứu đi trước đã có những nỗ lực to lớn trong nghiên cứu về phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ ở Việt Nam nói chung, ở thành phố Hồ Chí Minh nói riêng, song về phong trào này vẫn còn những “khoảng trống” trong nghiên cứu, thiếu vắng một công trình chuyên sâu, khảo cứu một cách hệ thống toàn diện về phong trào này ở một địa bàn năng động, phức tạp như thành phố Hồ Chí Minh. Đặc biệt, về sự lãnh đạo của Đảng bộ Thành phố đối với phong trào này thì có thể khẳng định rằng, dưới góc độ lịch sử Đảng, chưa có một công trình nào nghiên cứu một cách đầy đủ về hoạt động lãnh đạo của Đảng bộ thành phố Hồ Chí Minh đối với Phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ những năm 2005-2015.

1.2.1.2 Về tư liệu

Giá trị khoa học cao của nhiều công trình đã được thẩm định và xuất bản nêu trên cho thấy tập thể các tác giả đã sưu tập, kiếm tìm, phê phán một khối lượng lớn sử liệu; đã kế thừa, cập nhật được kết quả, các quan điểm nghiên cứu mới của các công trình đi trước, lấy đó làm cơ sở so sánh, đối chiếu, chọn lọc, đưa vào sử dụng khá hiệu quả. Quá trình và kết quả khai thác, xử lý tư liệu của tập thể tác giả các công trình được khảo cứu ở trên đã gợi mở cho những người nghiên cứu đi sau cách tiếp cận dễ dàng hơn, chính xác hơn

đến nguồn sử liệu phong phú và quý giá. Đặc biệt, đối với một lĩnh vực nghiên cứu liên quan đến ANQG và TTATXH, thì việc các nhà nghiên cứu đi trước đã khai thác và sử dụng được khá nhiều tài liệu lưu trữ, chưa công bố là một trong những đóng góp nổi bật và quan trọng. Nhờ những tư liệu gốc này, những người nghiên cứu đi sau không chỉ bước đầu chạm đến lõi mòn tư liệu được mở ra, mà còn qua đó, nắm bắt được thêm những vấn đề chưa được đào sâu do độ khó tiếp cận tư liệu lưu trữ.

1.2.1.3 Về cách tiếp cận và phương pháp nghiên cứu

Do sự tham gia của nhiều tác giả nghiên cứu thuộc các chuyên ngành và lĩnh vực khác nhau nên cách tiếp cận và giải quyết vấn đề nghiên cứu cũng được thực hiện bằng nhiều góc độ khác nhau như luật học, chính trị học, xã hội học, khoa học an ninh, khoa học quản lý, quản lý hành chính, lịch sử, lịch sử Đảng... Chính sự tiếp cận đa dạng đó đã góp phần làm sáng tỏ nhiều nội dung, nhiều khía cạnh khác nhau của bảo vệ ANQG, TTATXH nói chung, của phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ ở thành phố Hồ Chí Minh nói riêng.

Về phương pháp nghiên cứu, trong công trình được khảo cứu nêu trên, các tác giả sử dụng khá đa dạng, phong phú các phương pháp nghiên cứu chuyên ngành và liên ngành tùy vào góc độ tiếp cận. Cụ thể là các phương pháp như điều tra xã hội học, tổng hợp, phân tích, thống kê, so sánh, phương pháp chuyên gia, phỏng vấn sâu, phương pháp lịch sử, lôgic, logic-lịch sử...được sử dụng phù hợp với các nội dung nghiên cứu. Việc vận dụng nhuần nhuyễn và thích hợp các phương pháp nghiên cứu là một trong những đảm bảo hàng đầu cho sự thành công của các nghiên cứu nói trên; đồng thời, sự đa dạng của phương pháp nghiên cứu, việc sử dụng thích hợp chúng cũng là những gợi mở quan trọng cho những người nghiên cứu đi sau trong lựa chọn, sử dụng các phương pháp nghiên cứu cho công trình của mình.

1.2.2. Những vấn đề luận án tập trung giải quyết

Thứ nhất, những yếu tố tác động đến sự lãnh đạo của Đảng bộ thành phố Hồ Chí Minh đối với Phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ những năm 2005-2015. Đó là những yếu tố như điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội, chủ trương của Đảng về bảo vệ ANQG, về phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ, thực trạng Phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ trước năm 2005. Trình bày và phân tích những yếu tố

nêu trên, luận án đặc biệt chú trọng những yếu tố tác động, chi phối trực tiếp nhất đối với chủ trương và sự chỉ đạo của Đảng bộ thành phố Hồ Chí Minh trong lãnh đạo Phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ ở thời đoạn nghiên cứu nói trên; đồng thời, cố gắng chỉ ra sự tác động của những yếu tố đó trên hai chiều thuận và nghịch.

Thứ hai, chủ trương và sự chỉ đạo của Đảng bộ thành phố Hồ Chí Minh đối với Phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ qua hai giai đoạn nghiên cứu: 2005-2010; 2010-2015.

Thứ ba, những ưu điểm, hạn chế và nguyên nhân hạn chế trong sự lãnh đạo của Đảng bộ thành phố Hồ Chí Minh đối với Phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ những năm 2005-2015. Đó là những ưu điểm và hạn chế trong quá trình Đảng bộ thành phố Hồ Chí Minh quán triệt, vận dụng chủ trương của Đảng về bảo vệ ANTQ để hoạch định chủ trương về xây dựng, phát triển Phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ. Những nguyên nhân hạn chế trong sự lãnh đạo của Đảng bộ Thành phố đối với Phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ từ năm 2005 đến năm 2015 được khai thác bao gồm các nguyên nhân chủ quan và khách quan.

Thứ tư, một số kinh nghiệm chủ yếu, tiêu biểu, mang tính đại diện được rút ra từ việc nhìn nhận, đánh giá, phân tích những ưu điểm, hạn chế trong sự lãnh đạo của Đảng bộ thành phố Hồ Chí Minh đối với phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ những năm 2005-2015. Các kinh nghiệm đó có thể vận dụng vào công cuộc bảo vệ ANTQ, xây dựng Phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ ở thành phố Hồ Chí Minh nói riêng cũng như trên cả nước nói chung.

Tiểu kết chương 1. Để xây dựng khối đoàn kết toàn dân, huy động sức mạnh của nhân dân vào công tác bảo vệ ANQG và giữ gìn TTATXH, công tác xây dựng phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ có vị trí, vai trò quan trọng hàng đầu, được Đảng quan tâm lãnh đạo và chỉ đạo thực hiện. Do đó, nghiên cứu về phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ là một mảng nghiên cứu chiếm vị trí tương đối lớn của nhiều nhà khoa học khác nhau, bao gồm cả khoa học lịch sử. NCS đã khái quát các thành quả của những công trình nghiên cứu nêu trên, ở những mức độ khác nhau đã soi rọi và là cơ sở để những người nghiên cứu đi sau có thể kế thừa trong nghiên cứu các vấn đề về bảo vệ ANQG, giữ gìn TTATXH, cũng như phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ ở những địa phương cụ thể cũng như trên toàn quốc. Dù đã

được các nhà khoa học nỗ lực nghiên cứu, song vẫn còn những vấn đề về bảo vệ ANQG, giữ gìn TTATXH và phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ trên phạm vi cả nước cũng như của các địa phương cụ thể, trong đó có thành phố Hồ Chí Minh chưa được làm sáng tỏ. Xuất phát từ quá trình khảo cứu kỹ lưỡng lịch sử nghiên cứu vấn đề, có thể nhận thấy rằng, chưa có một công trình nào nghiên cứu một cách toàn diện, hệ thống về hoạt động lãnh đạo của Đảng bộ thành phố Hồ Chí Minh đối với phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ giai đoạn 2005-2015. Do đó, tiếp tục nghiên cứu về chủ đề này không chỉ cần thiết và có ý nghĩa về mặt lý luận mà còn cả về mặt thực tiễn. Điểm mới đồng thời cũng là kết quả nghiên cứu của vấn đề mà chúng tôi đã lựa chọn làm đề tài nghiên cứu cho luận án tiến sĩ ngành lịch sử, chuyên ngành lịch sử Đảng là làm rõ hơn vai trò và sự lãnh đạo của Đảng bộ Thành phố đối với phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ những năm 2005-2015.

Chương 2

CHỦ TRƯỞNG VÀ SỰ CHỈ ĐẠO CỦA ĐẢNG BỘ THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH ĐỐI VỚI PHONG TRÀO TOÀN DÂN BẢO VỆ AN NINH TỔ QUỐC (2005 – 2010)

2.1. Các yếu tố tác động đến sự lãnh đạo của Đảng bộ thành phố Hồ Chí Minh và chủ trương của Đảng bộ

2.1.1. Các yếu tố tác động đến sự lãnh đạo của Đảng bộ thành phố Hồ Chí Minh

2.1.1.1. Điều kiện lịch sử- tự nhiên và kinh tế - xã hội của thành phố Hồ Chí Minh

Thành phố Hồ Chí Minh là một trong những trung tâm kinh tế, chính trị, văn hoá, xã hội của cả nước nói chung và khu vực phía Nam nói riêng. Là đầu mối giao thông quan trọng của khu vực và cả nước. Là trung tâm tôn giáo, dân tộc. phố Hồ Chí Minh.

Về điều kiện kinh tế - xã hội, thành phố Hồ Chí Minh có một vị thế đặc biệt trong chiến lược phát triển mọi mặt của vùng cũng như cả nước: là nơi có tiềm lực kinh tế lớn và hoạt động kinh tế năng động nhất, đi đầu trong cả nước về tốc độ tăng trưởng kinh tế, thu hút hàng trăm dự án đầu tư nước ngoài với số vốn lên tới hàng tỉ USD. Thành phố Hồ Chí Minh có tốc độ đô thị hoá rất nhanh, phát triển mạnh cơ sở hạ tầng, nhất là hệ thống giao thông, thông tin, kho

hàng, bến bãi, công nghiệp. Do đó, thu hút nguồn lực kinh tế, lao động của khu vực, cả nước và quốc tế.

2.1.1.2. Thực trạng phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc tại Thành phố Hồ Chí Minh trước năm 2005

Sau sự sụp đổ của Liên xô và Đông Âu, các thế lực thù địch trong và ngoài nước triệt để lợi dụng các vấn đề “dân chủ, nhân quyền” để chống phá chế độ ở Việt Nam. Chúng xem thành phố Hồ Chí Minh là địa bàn đứng chân quan trọng nên Mỹ đã cử nhiều đối tượng núp dưới danh nghĩa ngoại giao, phóng viên báo chí tiếp xúc với những người đứng đầu các tôn giáo, các đối tượng cực đoan, đối tượng mới được đặc xá để nắm tình hình, kích động chống phá nhà nước, phá hoại ổn định chính trị. Các tổ chức phản động lưu vong tiếp tục chủ trương hoạt động. Lực lượng này liên kết với số cơ hội chống chính quyền hình thành “Liên minh dân chủ Việt Nam” để quy tụ lực lượng; vận động các tổ chức nước ngoài trao các giải thưởng cho các đối tượng cực đoan trong nước để kích động số này hoạt động; thường xuyên quan hệ, liên lạc với các đối tượng bên trong phát tán tài liệu tuyên truyền, đã kích Đảng, Nhà nước Việt Nam vi phạm về “Dân chủ, nhân quyền”, “Tự do tôn giáo”. Cùng với đó, tình hình hoạt động của các băng nhóm tội phạm cướp, cướp giật tài sản, trộm cắp tài sản, lừa đảo chiếm đoạt tài sản, tệ nạn xã hội, mại dâm, ... vẫn bùng phát ở nhiều địa bàn quận, huyện làm cho tình hình ANTT của thành phố càng trở nên phức tạp.

Trước tình hình trên, Thành ủy đã chỉ đạo Đảng ủy Công an thành phố đã đề xuất các cấp ủy Đảng, chính quyền địa phương giải quyết những vấn đề phức tạp về mặt an ninh, trật tự, trong đó, đề ra nhiều biện pháp phát huy vai trò làm chủ của nhân dân, tạo ra sức mạnh trong công tác phòng, chống tội phạm, giữ gìn an ninh trật tự. Chỉ đạo quan trọng của Thành ủy để phát huy sức mạnh quần chúng nhân dân vào bảo vệ an ninh, trật tự là Chỉ thị số 10-CT/TU của Thành ủy Thành phố Hồ Chí Minh ngày 14 tháng 5 năm 2003 về “Lãnh đạo phát triển, nâng cao chất lượng, hiệu quả phong trào quần chúng bảo vệ an ninh Tổ quốc”.

Tuy nhiên, phong trào toàn dân bảo vệ ANTT ở nhiều quận chưa thực sự vững mạnh, vẫn còn mang tính hình thức, chưa thực sự trở thành phong trào của nhân dân, nên hiệu quả còn hạn chế, thiếu chiều sâu. Phong trào quần chúng bảo vệ an ninh Tổ quốc phát triển

không đều, nên chưa phát huy hết sức mạnh của nhân dân trong giữ gìn an ninh, trật tự. Tình hình an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội diễn biến rất phức tạp. Do đó, Đảng bộ Thành phố phải tiếp tục đẩy mạnh hơn nữa công tác lãnh đạo, chỉ đạo phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ trong tình hình mới nhằm giữ vững an ninh, trật tự an toàn xã hội trên địa bàn thành phố Hồ Chí Minh.

2.1.1.3. Chủ trương của Đảng Cộng Sản Việt Nam

Bảo vệ an ninh, trật tự là nhiệm vụ quan trọng để xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam XHCN. Do đó, các kỳ Đại hội Đảng đều đề ra những chủ trương quan trọng định hướng cho công tác bảo vệ an ninh, trật tự của Tổ quốc. Trong đó, Đảng luôn chủ trương phát huy sức mạnh toàn Đảng, toàn quân và toàn dân trong bảo vệ Tổ quốc. Sức mạnh bảo vệ Tổ quốc là sức mạnh tổng hợp của khối đại đoàn kết toàn dân, của cả hệ thống chính trị, dưới sự lãnh đạo của Đảng, kết hợp sức mạnh dân tộc với sức mạnh thời đại, sức mạnh của lực lượng và thể trận quốc phòng toàn dân với sức mạnh của lực lượng an ninh nhân dân. Những chủ trương của Đảng về phát huy sức mạnh toàn dân trong bảo vệ Tổ quốc, trong đó, quan điểm về xây dựng nền an ninh nhân dân và thể trận an ninh nhân dân là cơ sở quan trọng trong sự lãnh đạo, thể chế hóa việc phát huy sức mạnh của quần chúng nhân dân trong nhiệm vụ bảo vệ an ninh, trật tự. Tiếp tục quan điểm của các kỳ Đại hội trước đó, Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X (năm 2006) chủ trương: “Cần thực hiện mọi biện pháp cần thiết, có hiệu quả để xây dựng nền quốc phòng toàn dân và an ninh nhân dân vững mạnh toàn diện...; xây dựng thể trận quốc phòng toàn dân kết hợp chặt chẽ với thể trận an ninh nhân dân”. Quan điểm của Đại hội X về “thể trận an ninh nhân dân” bao gồm lòng yêu nước, tinh thần đoàn kết, sự đồng thuận, ý chí quyết tâm bảo vệ chủ quyền lãnh thổ, lãnh hải của nhân dân... được định hướng, tổ chức, xây dựng, khơi dậy, quy tụ, nhằm tạo môi trường chính trị - xã hội ổn định, thuận lợi, có thể huy động tiềm lực và phát huy sức mạnh tổng hợp cho mục tiêu xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Nhiệm vụ trung tâm của xây dựng thể trận an ninh nhân dân là phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ.

Ngày 22 tháng 10 năm 2010, Bộ Chính trị - Đảng Cộng sản Việt Nam đã ban hành Chỉ thị số 48-CT/TW về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác phòng, chống tội phạm trong tình

hình mới, đã đặt ra yêu cầu tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác phòng, chống tội phạm. Trong đó, yêu cầu sự lãnh đạo của Đảng với phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ.

2.1.2. Chủ trương của Đảng bộ thành phố Hồ Chí Minh

Đại hội đại biểu Đảng bộ thành phố Hồ Chí Minh lần thứ VIII (2005) chủ trương: Xây dựng hệ thống chính trị vững mạnh đủ sức lãnh đạo công tác xây dựng khu vực phòng thủ, xây dựng lực lượng vũ trang, xây dựng thể trận quốc phòng toàn dân, thể trận an ninh nhân dân. Kết hợp chặt chẽ phát triển kinh tế - xã hội với củng cố quốc phòng, an ninh, bảo đảm giữ vững an ninh, trật tự an toàn xã hội trong mọi tình huống. Tiếp tục thực hiện tốt việc phòng chống tội phạm, ma túy, mại dâm. Làm tốt công tác vận động nhân dân và thực hiện đúng chính sách dân tộc, tôn giáo của Đảng và Nhà nước trong tình hình mới; xây dựng nền tảng chính trị vững chắc cho quốc phòng, an ninh.

2.2. Sự chỉ đạo và kết quả xây dựng phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc của Đảng bộ Thành phố (2005-2010)

2.2.1. Chỉ đạo xây dựng lực lượng

Đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của yêu cầu, nhiệm vụ chính trị trong tình hình mới, Thành ủy, Ủy ban nhân dân Thành phố tập trung củng cố lực lượng Công an nhân dân vững mạnh về mặt cơ cấu tổ chức và xây dựng đội ngũ cán bộ Công an nhân dân thực sự là những người gương mẫu, gắn bó mật thiết với nhân dân, được nhân dân tin tưởng, ủng hộ. Nội dung chỉ đạo trên ba mặt:

Về ban chỉ đạo.

Về xây dựng lực lượng nòng cốt.

Xây dựng lực lượng CAND trong sạch, vững mạnh.

2.2.2. Chỉ đạo công tác tổ chức, vận động quần chúng trong xây dựng phong trào

Cách mạng là sự nghiệp của quần chúng nhân dân, nhưng sức mạnh đó chỉ trở thành hiện thực chỉ khi quần chúng nhân dân được giác ngộ, tuyên truyền, vận động bởi một lực lượng tiên phong với đường lối đúng đắn, sáng tạo và được tổ chức, lãnh đạo một cách chặt chẽ, khoa học. Mặt khác, quần chúng nhân dân không phải là một lực lượng chuyên trách làm nhiệm vụ bảo vệ an ninh Tô quốc, vì vậy, thông qua các hình thức tuyên truyền, vận động, giáo dục để quần chúng nhân dân nắm vững đường lối, chính sách của Đảng, pháp luật

của Nhà nước, các nội quy, quy tắc về bảo vệ an ninh Tổ quốc là hoạt động quan trọng của Đảng. Đồng thời, biện pháp chủ yếu để đoàn kết nhân dân trong phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ là vận động quần chúng. Nên đây là nội dung trọng tâm trong lãnh đạo phong trào này.

2.2.3. Chỉ đạo các ban ngành, các đoàn thể quần chúng, các tổ chức chính trị - xã hội phối hợp hoạt động trong xây dựng phong trào

Thành ủy và UBND Thành phố chỉ đạo Mặt trận Tổ quốc Việt Nam Thành phố gắn việc đẩy mạnh phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ với thực hiện nhiệm vụ chính trị, các phong trào thi đua, các cuộc vận động của tổ chức như “Cựu chiến binh gương mẫu”, “Cựu chiến binh vận động Nhân dân tham gia phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc”; “Hội Phụ nữ với phong trào “Xây dựng gia đình Năm không, Ba sạch”; Đoàn thanh niên với phong trào “Thanh niên xung kích giữ gìn an ninh, trật tự, phòng chống tệ nạn xã hội trong thanh, thiếu niên”... Bên cạnh đó, lực lượng Công an Thành phố, Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể đã tăng cường sự đoàn kết thống nhất, nâng cao nhận thức và chất lượng hiệu quả hoạt động, nhất là lực lượng nòng cốt ở cơ sở, thường xuyên củng cố, kiện toàn bộ máy tổ chức của lực lượng nhằm đáp ứng hiệu quả yêu cầu giữ gìn an ninh trật tự, góp phần xây dựng hệ thống chính trị ngày càng vững mạnh, thực sự là chỗ dựa vững chắc, tin cậy của nhân dân trong phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ.

2.2.4. Xây dựng mô hình và nhân rộng các điển hình tiên tiến

Thực hiện sự chỉ đạo của Thành ủy, Ủy ban nhân dân Thành phố, Đảng ủy Công an thành phố đã phát động mô hình sáng tạo được các quận, huyện triển khai như “phường ngày không có tội phạm”, mô hình “nhà trọ công nhân tự quản”; “đội dân phòng tự quản”, “giá gây phòng chống tội phạm”... qua đó xây dựng được 73.970 nhóm tự quản về ANTT, nhiều mô hình tự quản tiêu biểu như “Xe ôm tự quản (quận 1, quận 3, quận 4, quận 5, quận 10, quận Phú Nhuận), “Nhà trọ tự quản” (quận 2, quận 7, quận Thủ Đức), “Dân phòng tự quản” (quận 1, quận 8, quận 12), “Tổ ngành hàng tự quản”, Câu lạc bộ “Lá chắn”, “Tiếng keng văn hóa”, “Tiếng loa ANTT”.... Thông qua hoạt động của mình, các mô hình, điển hình tiên tiến đã tập trung tuyên truyền chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật

của Nhà nước về các lĩnh vực phòng, chống vi phạm pháp luật và tội phạm, góp phần nâng cao nhận thức cho nhân dân trong phòng, chống tội phạm, đảm bảo ANTT ở cơ sở.

2.2.5. Kiểm tra, giám sát và sơ kết, tổng kết Phong trào

Ban Thường vụ Thành ủy chỉ đạo Đảng ủy Công an Thành phố thường xuyên tổ chức sơ kết, tổng kết rút kinh nghiệm lãnh đạo, chỉ đạo phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc. Theo đó, Đảng ủy Công an và cấp ủy cơ sở định kỳ thường xuyên sơ kết, tổng kết việc thực hiện chuyên đề cụ thể ngay tại đơn vị cơ sở nhằm đánh giá đúng thực trạng các cách thức đã tiến hành, làm rõ những nội dung đã đạt được, những tồn tại khiếm khuyết, những vướng mắc và nguyên nhân trong quá trình tiến hành vận động quần chúng bảo vệ an ninh Tổ quốc. Ngoài ra, Đảng ủy Công an tổ chức kiểm tra với nhiều hình thức, phương pháp khác nhau, như: kiểm tra thông qua kết quả thực hiện nhiệm vụ công tác thường xuyên và đột xuất; kiểm tra thông qua các buổi họp định kỳ, đột xuất; kiểm tra đột xuất khi có kiến nghị, phản ánh của các cơ quan, tổ chức và quần chúng nhân dân....

Tiểu kết chương 2. Thực hiện chủ trương của Đảng về công tác đảm bảo ANTT: Tăng cường quốc phòng và an ninh, bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa, Xây dựng nền quốc phòng toàn dân và an ninh nhân dân vững mạnh toàn diện. Thành ủy thành phố Hồ Chí Minh đã đề ra phương hướng cho công tác đảm bảo ANTT, trong đó, luôn xác định công tác xây dựng phong trào toàn dân bảo vệ ANTT có vai trò quan trọng để đoàn kết nhân dân bảo vệ ANTT. Nhờ đó, chính quyền và Công an thành phố đã đưa phong trào toàn dân bảo vệ ANTT phát triển về mọi mặt, đóng góp vai trò quan trọng trong công tác bảo vệ an ninh, trật tự; thể trận an ninh nhân dân ngày càng được tăng cường.

Chương 3

SỰ LÃNH ĐẠO CỦA ĐẢNG BỘ THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH ĐỐI VỚI PHONG TRÀO TOÀN DÂN BẢO VỆ AN NINH TỔ QUỐC (2011 - 2015)

3.1. Những căn cứ mới để hoạch định chủ trương và chủ trương của Đảng bộ Thành phố

3.1.1. Những căn cứ mới để hoạch định chủ trương

3.1.1.1. Tình hình trong quốc tế và trong nước

Vào những năm đầu của thế kỷ XXI, hoà bình, hợp tác và phát triển vẫn là xu thế chủ đạo, là dòng chính của thời đại. Nhiều nước tích cực tận dụng những lợi ích mà toàn cầu hóa kinh tế và thành tựu của cuộc cách mạng KH-CN đem lại; đồng thời, tìm cách ứng phó với những thách thức nảy sinh như dịch bệnh, biến đổi khí hậu, chủ nghĩa khủng bố, chủ nghĩa bá quyền, tình trạng bạo loạn, xung đột vũ trang do mâu thuẫn dân tộc, sắc tộc, tôn giáo, chủ nghĩa ly khai, các cuộc “cách mạng màu”, “cách mạng đường phố” đang diễn ra ở nhiều quốc gia.

Việt Nam tiếp tục những bước trên con đường đổi mới và hội nhập, thực hiện đồng bộ nhiều giải pháp thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội. Đời sống của nhân dân tiếp tục được cải thiện; chính trị - xã hội ổn định; quốc phòng, an ninh được tăng cường; độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ được giữ vững. Tuy nhiên, những nguy cơ lớn của đất nước vẫn còn, tình trạng suy thoái về tư tưởng, chính trị, đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên diễn ra nghiêm trọng hơn.

3.1.1.2. Chủ trương của Đảng

Đại hội đại biểu toàn quốc Đảng cộng sản Việt Nam lần thứ XI (năm 2011) chủ trương: Tăng cường tuyên truyền, giáo dục tinh thần yêu nước, ý thức dân tộc, trách nhiệm và nghĩa vụ bảo vệ chủ quyền, lợi ích quốc gia và kiến thức quốc phòng, an ninh, làm cho mọi người hiểu rõ những thách thức lớn tác động trực tiếp đến nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc trong điều kiện mới. Đại hội nhấn mạnh thêm về việc cần phải xây dựng thế trận bảo vệ Tổ quốc trên nền tảng thế trận lòng dân: Tăng cường quốc phòng, an ninh cả về tiềm lực và thế trận; xây dựng khu vực phòng thủ tinh, thành phố vững mạnh; xây dựng thế trận lòng dân vững chắc trong thực hiện chiến lược bảo vệ Tổ quốc. Kết hợp chặt chẽ kinh tế với quốc phòng, an ninh; quốc phòng, an ninh với kinh tế trong từng chiến lược quy hoạch, phát triển kinh tế - xã hội. Những chủ trương trên đây là những tiền đề quan trọng, thúc đẩy Phong trào toàn dân bảo vệ ANTO phát triển mạnh mẽ. Đặc biệt, ngày 01 tháng 12 năm 2011, Ban Bí thư Trung ương Đảng ban hành Chỉ thị số 09-CT/TW về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với phong trào toàn dân bảo vệ ANTO trong tình hình mới nhằm thúc đẩy phong trào này phát triển góp phần phát huy

sức mạnh của quần chúng nhân dân vào công tác bảo vệ an ninh, trật tự.

3.1.2. Chủ trương của Đảng bộ thành phố Hồ Chí Minh

Đại hội Đại biểu Đảng bộ thành phố Hồ Chí Minh lần thứ IX (2010): Giữ vững ổn định chính trị và trật tự an toàn xã hội. Tiếp tục lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện có hiệu quả các nghị quyết về nhiệm vụ quốc phòng – an ninh trong tình hình mới; chủ động đấu tranh, đập tan mọi âm mưu, hoạt động chống phá của các thế lực thù địch; phát huy sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị trong thực hiện nhiệm vụ quốc phòng – an ninh, gắn nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội với bảo đảm an ninh, quốc phòng, xây dựng khu vực phòng thủ vững chắc, xây dựng thế trận quốc phòng toàn dân, thế trận an ninh nhân dân vững mạnh... Đẩy mạnh chương trình quốc gia phòng, chống tội phạm, phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc, chương trình 3 giảm, chuyển hóa địa bàn, kéo giảm tội phạm và tệ nạn xã hội.

Tiếp tục lãnh đạo thực hiện chủ trương của Đảng, Thành ủy Thành phố Hồ Chí Minh đề ra Chương trình hành động số 26-Ctr/TU ngày 20 tháng 6 năm 2012 về thực hiện Chỉ thị 09-CT/TW của Ban Bí thư về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc trong tình hình mới.

3.2. Chỉ đạo thực hiện

3.2.1. Tiếp tục xây dựng lực lượng

Xây dựng, củng cố tổ chức bộ máy và cán bộ chuyên trách

Thời kỳ này, Thành ủy, UBND Thành phố chỉ đạo xây dựng lực lượng Công an nhân dân trong sạch, vững mạnh, thực sự là lực lượng nòng cốt trong phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc với các nhiệm vụ cụ thể: 1. Triển khai thực hiện nghiêm túc Nghị quyết Hội nghị Trung ương lần thứ 4 Ban Chấp hành Trung ương Đảng Khóa XI về “Một số vấn đề cấp bách về xây dựng Đảng hiện nay”. 2. Đẩy mạnh cuộc vận động “Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh – Công an nhân dân vì nước quên thân, vì dân phục vụ” gắn với cuộc vận động “Công an nhân dân chấp hành nghiêm điều lệnh, xây dựng nếp sống văn hóa vì nhân dân phục vụ” và phong trào “Học tập và thực hiện 6 điều Bác hồ dạy Công an nhân dân”. 3. Củng cố tổ chức, biên chế lực lượng Công an chuyên trách làm nòng cốt xây dựng phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc,

đảm bảo đủ số lượng, chất lượng. 4. Cấp ủy, chính quyền các cấp quan tâm xây dựng lực lượng Công an xã, Bảo vệ dân phố, Bảo vệ cơ quan, doanh nghiệp đủ số lượng, chất lượng làm nòng cốt trong phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc ở cơ sở

Xây dựng lực lượng bán chuyên trách

Tập trung đẩy mạnh xây dựng lực lượng Công an xã, phường, thị trấn ngày càng chính quy, tinh nhuệ làm nhiệm vụ trực tiếp bảo vệ an ninh trật tự trên địa bàn, hướng dẫn chuyên môn, nghiệp vụ cho lực lượng bảo vệ dân phố, dân phòng, vận động quần chúng bảo vệ an ninh trật tự ở các khu vực dân cư, các cơ quan doanh nghiệp.

3.2.2. Đẩy mạnh vận động, tổ chức quần chúng tham gia phong trào

Gắn với đặc điểm chính trị, kinh tế, xã hội giai đoạn này, công tác vận động, tuyên truyền hướng tới nâng cao nhận thức cho cán bộ, công chức, viên chức, người lao động, học sinh, sinh viên chấp hành nghiêm chỉnh các chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước về an ninh trật tự, chấp hành tốt các nội quy, quy chế bảo vệ an toàn cơ quan, doanh nghiệp, nhà trường; nâng cao ý thức cảnh giác trong công tác phòng, chống tội phạm; phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống; “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”, tệ quan liêu, tham nhũng...Tuyên truyền, vận động đến cán bộ, công chức, viên chức, người lao động, học sinh, sinh viên hiểu rõ về quan điểm của Đảng và Nhà nước trong giải quyết các vụ việc xâm phạm chủ quyền thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ, nhất là xâm phạm vùng biển của Việt Nam, không tham gia biểu tình trái pháp luật, gây rối an ninh trật tự. Chủ động phòng ngừa làm thất bại mọi âm mưu, thủ đoạn hoạt động của các thế lực thù địch xuyên tạc đường lối chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước.

3.2.3. Tăng cường chỉ đạo các ban ngành, các đoàn thể quần chúng, các tổ chức chính trị - xã hội phối hợp hoạt động trong thực hiện phong trào

Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Thành phố và các tổ chức đoàn thể phối hợp với Công an Thành phố triển khai chương trình phối hợp số 478-Ctr-CA-MTTP ngày 07/4/2014 về “Đẩy mạnh phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc trong tình hình mới”, thành lập Ban Chỉ đạo Chương trình phối hợp, ban hành quy chế hoạt động của Ban chỉ đạo, phân công từng thành viên trong công tác phối hợp.

Công an Thành phố phối hợp với Hội nông dân, Hội Người cao tuổi, Liên đoàn Lao động, Đoàn thanh niên, Hội Cựu Chiến binh Thành phố thực hiện các chương trình bảo đảm an ninh, trật tự. Đồng thời, Công an Thành Phố đã biên soạn và cung cấp các tài liệu tuyên truyền để Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam Thành phố và các tổ chức thành viên tuyên truyền sâu rộng đến địa bàn dân cư, nhằm chủ động phòng ngừa, phát hiện, đấu tranh, trấn áp tội phạm, tham gia giữ gìn an ninh trật tự trên địa bàn thành phố.

3.2.4. Tích cực xây dựng mô hình và nhân rộng các điển hình tiên tiến

Trong giai đoạn này, công tác xây dựng và nhân rộng các mô hình, điển hình tiên tiến trong phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc tại Thành phố Hồ Chí Minh được xây dựng rất đa dạng, phong phú, phù hợp với điều kiện, hoàn cảnh cụ thể của từng khu vực, lĩnh vực, địa bàn, đối tượng, nhất là ở các khu vực địa bàn trọng điểm, phức tạp về an ninh trật tự. Phạm vi, mức độ ảnh hưởng của các mô hình cũng rất đa dạng, có mô hình phạm vi ảnh hưởng trong một đơn vị, tổ chức; có mô hình có sự liên kết, phối hợp của nhiều cơ quan, tổ chức với nhau, có mô hình chỉ được xây dựng ở cấp phường, xã; có mô hình được xây dựng đến cấp quận, huyện. Bên cạnh những mô hình, điển hình tiên tiến do cấp ủy đảng, chính quyền chỉ đạo, tổ chức xây dựng còn xuất hiện nhiều mô hình do đoàn thể chủ trì, phối hợp với lực lượng Công an xây dựng, vận động đoàn viên, hội viên và nhân dân tham gia công tác bảo vệ an ninh trật tự. Do đó, nhiều mô hình được duy trì bằng nguồn ngân sách địa phương, nhưng cũng có nhiều mô hình được xây dựng, nhân rộng trên cơ sở xã hội hóa, huy động sự đóng góp của nhân dân, sự hưởng ứng của doanh nghiệp trong công tác an ninh trật tự.

3.2.5. Thúc đẩy công tác kiểm tra, giám sát và sơ kết, tổng kết phong trào

Các cấp ủy đảng, chính quyền quan tâm chỉ đạo, tổ chức thực hiện hoạt động sơ kết, tổng kết phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc nhằm đánh giá đúng kết quả đã làm được, kịp thời phát hiện những hạn chế, thiếu sót, rút ra những bài học kinh nghiệm để từ đó tổ chức chỉ đạo, hướng dẫn phong trào ngày càng hiệu quả hơn. Mặt khác, từ những khó khăn, vướng mắc của công tác sơ kết, tổng kết và thi đua khen thưởng của giai đoạn trước, Phòng PV28 Công an

Thành phố đã nghiên cứu, ban hành Hướng dẫn số 02/HD-PV28 ngày 12/10/2012 “Về Báo cáo và thống kê số liệu công tác xây dựng phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc”.

Tiểu kết chương 3. Trong giai đoạn 2011 – 2015, Đảng đã có bước phát triển mới trong tư duy nhận thức và chỉ đạo thực tiễn để đề ra chủ trương và các biện pháp lớn trong chỉ đạo phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc, nhất là với Chỉ thị 09-CT/TW, ngày 01 tháng 12 năm 2011.

Đối với thành phố Hồ Chí Minh nói riêng, 2011 – 2015 là giai đoạn hết sức phức tạp về tình hình an ninh chính trị và an ninh trật tự do tác động chung của tình hình thế giới, khu vực và trong nước, nhất là cuộc khủng hoảng kinh tế thế giới, tình hình ở Biển Đông, các cuộc “cách mạng màu”, “cách mạng đường phố” ở Trung Đông.

Trước tình hình trên, vận dụng chủ trương của Trung ương vào thực tế địa phương, Thành ủy thành phố Hồ Chí Minh đã phát huy trí tuệ tập thể của các đồng chí trong Ban Thường vụ Thành ủy, các cấp ủy đảng từ Thành phố đến cơ sở và cán bộ, đảng viên để đề ra chủ trương lãnh đạo công tác bảo vệ an ninh Tổ quốc trong tình hình mới. Từ đó đạt được nhiều thành tựu nổi bật, góp phần vào động viên toàn dân tham gia bảo vệ an ninh Tổ quốc. Kết quả đạt được và kinh nghiệm rút ra trong giai đoạn này là rất có giá trị và ý nghĩa cho quá trình lãnh đạo, chỉ đạo phong trào trong thời gian tới ở thành phố Hồ Chí Minh.

CHƯƠNG 4

NHẬN XÉT VÀ KINH NGHIỆM

4.1. Nhận xét quá trình lãnh đạo phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc của Đảng bộ thành phố Hồ Chí Minh (2005-2015)

4.1.1. Ưu điểm

Một là: Thành ủy Thành phố Hồ Chí Minh đã quán triệt kịp thời chủ trương của Đảng vào tình hình thực tế địa phương

Hai là, Đảng bộ Thành phố chỉ đạo phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc với quyết tâm cao, hiệu quả

Ba là, thường xuyên đổi mới xây dựng Phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc theo hướng có trọng tâm, trọng điểm, phù hợp với từng địa bàn, khu vực

4.1.2. Hạn chế

Một là, hạn chế về mặt nhận thức. Nghiên cứu việc lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng bộ về phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc từ 2005 đến 2015, trên thực tế Đảng bộ Thành phố chưa ban hành nhiều nghị quyết, nhất là các nghị quyết chuyên đề về lãnh đạo, chỉ đạo phong trào. Nhận thức về vị trí, vai trò công tác tham mưu của một số cấp ủy, lãnh đạo đơn vị, địa phương trong triển khai các nội dung của công tác vận động quần chúng tham gia phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc chưa đầy đủ, chưa quan tâm quán triệt, xây dựng nghị quyết, chương trình để thực hiện tại cấp ủy, tổ chức đảng, hệ thống chính trị địa phương.

Hai là, hạn chế trong hoạt động chỉ đạo thực tiễn. Công tác chỉ đạo vận động phát huy vai trò của quần chúng nhân dân tham gia xây dựng Phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ ở một số quận, huyện chưa phát huy tối đa vai trò, sức mạnh và ý thức trách nhiệm của nhân dân trong thực tiễn. Công tác chỉ đạo xây dựng lực lượng nòng cốt cho phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc chưa được nhiều cấp ủy quan tâm đúng.

Nguyên nhân của hạn chế

Thứ nhất, sự phức tạp của địa bàn thành phố Hồ Chí Minh dẫn đến tình hình an ninh, trật tự biến đổi không ngừng, ngày càng phức tạp.

Thứ hai, ý thức của người dân trong bảo vệ an ninh, trật tự, trong tham gia phong trào còn hạn chế.

Thứ ba, sự yếu kém trong hoạt động của các chủ thể lãnh đạo phong trào trong chỉ đạo, nhận thức về tầm quan trọng của phong trào.

4.2. Bài học kinh nghiệm

4.2.1. Nhận thức đầy đủ về vị trí, vai trò của phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc

4.2.2. Coi trọng việc xây dựng lực lượng nòng cốt của phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc

4.2.3. Chú trọng phát huy vai trò của toàn bộ hệ thống chính trị trong thực hiện Phong trào

4.2.4. Dựa chắc vào dân, phát huy sức mạnh của nhân dân trong xây dựng, phát triển Phong trào

Tiêu kết chương 4. Thực hiện chủ trương của Đảng về phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc đối với thành phố Hồ Chí Minh có vai trò đặc biệt quan trọng. Trên tinh thần nắm vững và bám sát tình hình hình; đồng thời nhận thức rõ vị trí, vai trò của Phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ, từ năm 2005-2015, Đảng bộ Thành phố đã nêu cao quan điểm thực hiện một cách hiệu quả Phong trào này với từng nội dung cụ thể của nó, tìm tòi những mô hình bảo vệ an ninh trật tự phù hợp với từng đối tượng, địa bàn và lợi ích của quần chúng. Đảng bộ Thành phố chỉ đạo phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc với quyết tâm cao, hiệu quả; thường xuyên đổi mới xây dựng Phong trào toàn dân bảo vệ ANQG theo hướng có trọng tâm, trọng điểm, phù hợp với từng địa bàn, khu vực. Bên cạnh đó, trong sự lãnh đạo của Đảng bộ đối với Phong trào này vẫn không tránh khỏi một số hạn chế, tồn tại như hạn chế về mặt nhận thức; hạn chế trong hoạt động chỉ đạo thực tiễn mà nguyên nhân của nó nằm ở tính phức tạp của địa bàn, ở ý thức của người dân, ở sự hạn chế, yếu kém của các chủ thể lãnh đạo Phong trào. Qua trình lãnh đạo của Đảng bộ thành phố đối với Phong trào để lại nhiều kinh nghiệm quan trọng trong việc vận động quần chúng nhân dân bảo vệ an ninh, trật tự trên địa bàn.

KẾT LUẬN

Công tác bảo đảm ANTT là nhiệm vụ quan trọng của nhiệm vụ chiến lược bảo vệ Tổ quốc, phục vụ phát triển kinh tế - xã hội. Thực hiện nhiệm vụ bảo vệ ANTT là trách nhiệm của toàn Đảng, toàn dân và toàn quân. Đảng đề ra nhiều chủ trương quan trọng trong công tác đảm bảo ANTT và luôn chú trọng xây dựng nền quốc phòng toàn dân và an ninh nhân dân để đoàn kết nhân dân bảo vệ Tổ quốc. Góp phần xây dựng nền an ninh nhân dân, phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ là nội dung quan trọng để huy động và phát huy sức mạnh về tinh thần, vật chất, sự đoàn kết và truyền thống dựng nước, giữ nước của toàn dân tộc vào sự nghiệp bảo vệ ANQG. Đảng và Nhà nước chú trọng xây dựng phong trào này từ rất sớm. Xác định tầm quan trọng của phong trào, ngày 03/8/2015, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 521/2005/QĐ-TTg chọn ngày 19 tháng 8 hàng năm là “Ngày hội toàn

dân bảo vệ an ninh Tổ quốc”. Đến ngày 22/9/2005, Quốc hội đã thông qua Luật CAND và quy định: ngày 19 tháng 8 hàng năm là ngày truyền thống CAND và là ngày Hội “Toàn dân bảo vệ ANTQ” (Điều 11). Ngày 22/5/2007, Bộ trưởng Bộ Công an quyết định đổi tên “Phong trào quần chúng bảo vệ ANTQ” thành “Phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ” (Công văn 756 BCA/X11). Lãnh đạo phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ được Đảng quan tâm chú trọng và đề ra nhiều quan điểm, chủ trương chỉ đạo. Đặc biệt, ngày 01/12/2011, Ban Bí thư đề ra Chỉ thị 09-CT/TW về “Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ”.

Thực hiện chủ trương của Đảng, Đảng bộ thành phố Hồ Chí Minh luôn chú trọng lãnh đạo phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ. Nghiên cứu cụ thể quá trình lãnh đạo của Đảng bộ Thành phố đối với phong trào từ năm 2005 đến năm 2015, cho thấy, Đảng bộ đã nhận thức tầm quan trọng của phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ. Từ đó, Đảng bộ đã đề ra chủ trương và xây dựng nhiều văn kiện chỉ đạo việc xây dựng phong trào trên địa bàn thành phố để đoàn kết nhân dân góp phần vào công tác đảm bảo ANTT. Trong giai đoạn này, các Nghị quyết Đại hội Đảng bộ đều nêu rõ: Làm tốt công tác vận động nhân dân và thực hiện đúng chính sách dân tộc, tôn giáo của Đảng và Nhà nước trong tình hình mới; xây dựng nền tảng chính trị vững chắc cho quốc phòng, an ninh và giữ vững ổn định chính trị và trật tự an toàn xã hội. Phát huy sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị trong thực hiện nhiệm vụ quốc phòng – an ninh, gắn nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội với bảo đảm an ninh, quốc phòng, xây dựng khu vực phòng thủ vững chắc, xây dựng thế trận quốc phòng toàn dân, thế trận an ninh nhân dân vững mạnh. Đây mạnh chương trình quốc gia phòng, chống tội phạm, phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc. Thành ủy Thành phố đề ra những văn kiện trực tiếp lãnh đạo phong trào: Chỉ thị số 10-CT/TU, ngày 14/5/2003 về lãnh đạo phát triển, nâng cao chất lượng, hiệu quả phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc; Chương trình hành động số 04-CTr/TU, ngày 31/12/2010 Thực hiện Chỉ thị số 48-CT/TW của Bộ Chính trị về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác phòng, chống tội phạm trong tình hình mới; Chương trình hành động số 26-CTr/TU, ngày 20/6/2012 Thực hiện Chỉ thị 09-CT/TW của Ban Bí thư về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc trong tình hình mới; Chương trình hành động số 35-CTr/HĐ/TU, ngày 27/11/2013 thực hiện

Nghị quyết số 25-NQ/TW Hội nghị lần thứ bảy Ban chấp hành Trung ương khóa XI về tăng cường và đổi mới sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác dân vận trong tình hình mới. Qua các văn kiện, Đảng bộ thành phố chỉ đạo toàn diện công tác xây dựng phong trào trên các mặt: xây dựng, củng cố tổ chức bộ máy lãnh đạo và trực tiếp xây dựng phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ; chỉ đạo công tác tổ chức, vận động quần chúng tham gia phong trào; chỉ đạo các ban ngành, đoàn thể quần chúng, các tổ chức chính trị - xã hội phối hợp hoạt động trong xây dựng phong trào; xây dựng mô hình và nhân rộng điển hình tiên tiến; kiểm tra, giám sát và sơ kết, tổng kết phong trào.

Sự lãnh đạo của Đảng bộ thành phố Hồ Chí Minh đã thúc đẩy phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ lớn mạnh không ngừng. Các kết quả đạt được về mọi mặt của phong trào là to lớn. Những thành quả của công tác lãnh đạo phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ cho thấy, Đảng bộ thành phố Hồ Chí Minh đã quán triệt kịp thời chủ trương của Đảng vào tình hình thực tế địa phương; chỉ đạo phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc với quyết tâm cao, hiệu quả; thường xuyên đổi mới xây dựng Phong trào toàn dân bảo vệ ANQG theo hướng có trọng tâm, trọng điểm, phù hợp với từng địa bàn, khu vực. Tuy nhiên, phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ vẫn còn nhiều hạn chế về nhận thức, chỉ đạo xây dựng phong trào của cấp ủy, lãnh đạo công an ở một số đơn vị, địa phương. Để góp phần xây dựng phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ trong giai đoạn tới, Đảng bộ thành phố Hồ Chí Minh cần nhận thức đầy đủ về vị trí, vai trò của phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ, đặc biệt chú trọng việc xây dựng lực lượng nòng cốt của phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ, chú trọng phát huy vai trò của toàn bộ hệ thống chính trị trong thực hiện phong trào, dựa chắc vào dân, phát huy sức mạnh của nhân dân trong xây dựng, phát triển phong trào. Có như vậy, phong trào toàn dân bảo vệ ANTQ mới thực sự trở thành phong trào quần chúng mạnh mẽ, xây dựng khối đoàn kết nhân dân trong công tác bảo đảm ANTT trên địa bàn thành phố Hồ Chí Minh, phục vụ cho sự phát triển kinh tế - xã hội của địa phương cũng như cả nước, bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

DANH MỤC CÔNG TRÌNH KHOA HỌC CỦA TÁC GIẢ LIÊN QUAN ĐẾN LUẬN ÁN

1. Phạm Mạnh Tráng (2018), “*CAND 70 năm học tập, thực hiện Sáu điều Bác Hồ dạy*”, Tạp chí Khoa học chính trị, số 1/2018, tr. 55-59.

2. Phạm Mạnh Tráng (2020), “*Đảng bộ Thành phố Hồ Chí Minh lãnh đạo phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc (2005-2015)*”, Tạp chí Lịch sử Đảng, số 11/2020, tr. 105-109.

3. Phạm Mạnh Tráng (2020), “*Vai trò lãnh đạo của Đảng bộ Thành phố Hồ Chí Minh trong xây dựng phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc*”, Tạp chí Giáo dục lý luận, số 316/2020.